

FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN

Advies 2016/9

De Federale Adviesraad voor Ouderen, opgericht krachtens de wet van 8 maart 2007 tot oprichting van een Federale Adviesraad voor Ouderen en waarvan de leden benoemd zijn bij het koninklijk besluit van 13 november 2012 houdende benoeming van de leden van de Federale Adviesraad voor Ouderen, heeft tot taak om op eigen initiatief, op verzoek van de federale regering of op verzoek van een Wetgevende Kamer advies uit te brengen over de tot de bevoegdheid van de federale overheid behorende aangelegenheden met betrekking tot de pensioenen, de gelijkheid van kansen, de sociale integratie en de bestrijding van de kansarmoede, de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg en de mobiliteit.

Met toepassing van artikel 3, §3,1^o van voormelde wet van 8 maart 2007 brengt de Federale Adviesraad voor Ouderen volgend advies uit:

ADVIES VAN DE FEDERALE ADVIESRAAD VOOR OUDEREN BETREFFENDE DE TOEPASSING VAN HET GENERATIEPACT EN DE WELVAART

SITUERING VAN HET ADVIES

De wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact voorziet in haar artikelen 5 en 72 in een enveloppe voor de welvaartsaanpassing van alle of sommige uitkeringen van de sociale zekerheid van de zelfstandigen en van de werknemers.

Artikel 5 § 2 van deze wet bepaalt dat de beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen en van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven betreffende de verdeling van de enveloppe voor de zelfstandigen.

Wat de werknemers betreft, voorziet **artikel 72 § 2** van dezelfde wet dat de beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Het K.B van 9 april 2007 voorziet in zijn art. 7§1er dat het pensioen in de werknemersregeling en het pensioen in de regeling voor zelfstandigen, (...), op 1 september met 2 % verhoogd wordt indien zij in de loop van het beschouwde jaar aan één van de volgende voorwaarden voldoen. Het pensioen is daadwerkelijk en voor de eerste maal :

- voor 15 jaar [en ten vroegste na 31 december 2001]¹ ingegaan;
- voor 5 jaar en ten vroegste na 31 december 2003 ingegaan.

De bijdrage voor **solidariteit tussen de gepensioneerden** (van 0,5 tot 2%)² werd ingevoerd bij de wet van 30 maart 1994 met het oog op de sanering van de overheidsfinanciën en meer bepaald op het herstellen van het financieel evenwicht van de sociale zekerheid. Deze wet hield eveneens de invoering in van de zogenaamde 'intra-

¹ Wijziging ingevoegd bij KB van 20/07/2015. Het gaat om een recurrente wijziging. De Ministerraad heeft in 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 en in 2015 beslist om de verhoging van 2% te beperken tot de pensioenen die voor 5 jaar zijn ingegaan.

² In 2015 bedroeg het bedrag van de solidariteitsbijdragen :

voor de werknemers :	74.100.603,74 euro
voor de zelfstandigen :	3.874.511,15 euro
voor de statutaire ambtenaren :	200.509.807,40 euro
voor de kapitalen van de 2 ^{de} pijler :	59.387.501,44 euro
Zijnde in totaal :	337.872.423,73 euro voor 2015

generationele" solidariteit waarbij aan de hoogste pensioenen een bijdrage werd gevraagd voor de financiering van de pensioenen maar dan wel gekoppeld aan de belofte om met de opbrengst van deze bijdrage de laagste pensioenen selectief welvaartsvast te maken.

Bij onderzoek van beide bepalingen blijkt dat de aanpassing van de pensioenen voorzien en toegekend in het kader van de wet betreffende het generatiepact, **gefinancierd wordt door de gepensioneerden zelf** door middel van de solidariteitsbijdrage.

Bovendien voorziet de Programmawet van 2 januari 2001 in zijn artikel 66§14 dat er jaarlijks een bedrag van 47 miljoen euro wordt voorafgenomen op de opbrengsten van de personenbelasting en wordt toegewezen aan de RSZ-Globaal Beheer, ter financiering van de verhoging van het minimumpensioen van de werknemers.

ADVIES

1. Het is dan ook onaanvaardbaar dat degenen die bijdragen tot de welvaartsfinanciering geen inspraak hebben bij de verdeling van de enveloppe die bedoeld is voor de verbetering van de pensioenen. De Raad dringt er op aan dat de Artikelen 5 en 72 van de wet van 23 december 2005 betreffende het Generatiepact gewijzigd worden door in hun § 2, zoals voor § 2 van artikel 73bis, te bepalen dat de beslissing wordt voorafgegaan door een gezamenlijk advies van ... "de Federale Adviesraad voor Ouderen".
2. De Raad dring er op aan om niet terug te komen op de beslissing om de pensioenen die 15 jaar geleden zijn ingegaan te verhogen.
De Raad vraagt bovendien een bijkomende inspanning voor de oudste pensioenen. Dit is een absolute prioriteit
3. De Raad stelt voor om een gelijkwaardig bedrag aan dat van de solidariteitsbijdragen (meer dan 600 miljoen euro voor de periode van 2017-2018) volledig in de welvaartsenveloppe op te nemen ten einde het waardeverlies van de pensioenen op te vangen.
De evolutie van de pensioenbedragen van de laatste 40 jaar bevestigt immers dit waardeverlies als gevolg van het feit dat in het verleden de pensioenen slechts sporadisch aan de loonevolutie werden aangepast.

Het bedrag voorzien door artikel 66§14 van de programmawet van 2 januari 2001, zijnde 94 miljoen euro (voor twee jaren) dienen integraal te worden opgenomen in de welvaartsenveloppe zoals voorzien is in de wet.

4. De Raad dringt er bij de Regering op aan een automatische en algemene welvaartsaanpassing voor de pensioenen in te voeren door een koppeling van de pensioenen aan de loonevolutie.
5. Daarnaast stelt de Raad voor om :

- de verhoging van het minimumpensioen altijd toe te kennen aan alle begunstigden van een minimumpensioen, ongeacht de duur van hun loopbaan.

De wet van 6 juli 2016 kent een verhoging van 0,7% toe aan de begunstigden van een minimumpensioen in het werknemersstelsel en in het zelfstandigenstelsel, voor zover de loopbaanbreuk de eenheid bereikt.

Deze verhoging wordt toegekend onder de vorm van een éénmalige premie in december 2016. Vanaf 1 januari wordt het minimumpensioen voor de werknemers en voor de zelfstandigen die een loopbaan van 45 jaar hebben verhoogd met 0,7 %.

De wet voorziet dat bij KB kan beslist worden om de breuk te verlagen, zonder dat die lager mag worden dan 43/45ste en dat kan beslist worden om het percentage van de verhoging op te trekken, zonder dat dit 10% kan overschrijden.

- Ervoor te zorgen dat het gewaarborgd minimumpensioen voor een volledige loopbaan in de regeling van de werknemers ten minste gelijk is aan 90% van het gewaarborgd minimumloon voor een werknemer (voor de werknemers van 21 jaar).

- de grensbedragen van het minimumrecht per loopbaanjaar te verhogen.

Sedert de invoering van het minimumrecht per loopbaanjaar (vanaf 1 januari 2002) werden deze grensbedragen, niet in dezelfde mate verhoogd als het bedrag van het "minimumrecht per loopbaanjaar".

In de periode van 1 januari 2002 tot 1 september 2016 evolueerde het minimum jaarrecht van € 13.682,34 naar € 23.374,55 per jaar, zijnde een toename met 71%.

De grensbedragen evolueerden in dezelfde periode slechts met 32%, namelijk:

- Voor een alleenstaande van 11.269,66 euro naar 14.870,43 euro
- Voor een gezin van 14.089,09 euro naar 18.588,05 euro.

Goedgekeurd tijdens de algemene vergadering van 16 november 2016

**De Voorzitter,
Luc JANSEN**

**De Ondervoorzitter,
Willy PEIRENS**